

29e jaargang nr.2
maart/april 2025

Meer-Zicht

Blad van de Protestantse Gemeente Amsterdam - Watergraafsmeer

Samen op weg naar Pasen

De maaltijd van Emmaüs

Rembrandt 1648

De Emmaüsgangers zijn twee mannen volgens de bijbel
Lucas 24:13-53 op weg naar het dorp Emmaüs die de
uit de dood opgestane Jezus ontmoet hebben

Pagina 17-19

Afzender: Kerk "de Bron"
Protestantse Gemeente Amsterdam - Watergraafsmeer
Hugo de Vrieslaan 2 1097 ED Amsterdam

INHOUD

- 3 Info over kerk "de Bron"
- 4 Ds.Gerbrand Molenaar
- 6 Van de Kerkenraad
- 8 Ds.Rene Visser
- 10 Rooster kerkdiensten mrt-apr 2025
High Tea in de Bron 14.30 uur
- 11 Bericht vanuit de Diaconie
- 12 De Kerf in de tafel (kort verhaal)
- 13 Give en Get
- 14 Een boom over leven
- 15 Is God nog in ons midden?
- 16 De Emmaüsgangers (bijbeltekst)
- 19 Brood en Vis
- 22 Hein Heijnen. (Koude baden)
- 27 De blik van Dick (Lef)
- 30 Terug naar de Bron 12: Hepp (Rogier Schravendeel)
- 33 Onze zieken gemeenteleden

Het eerst volgende nummer zal verschijnen **zaterdag 3 mei 2025**

Kopij voor dit nummer dient U in te leveren op maandag 28 april 2025

email: meerzicht@kerkdebron.org

Protestantse Gemeente Amsterdam Watergraafsmeer

Adres Kerk De Bron
Hugo de Vrieslaan 2
1097 ED Amsterdam
020-665 55 32 (kantooruren)
E-mail info@kerkdebron.org
Internet: www.kerkdebron.org

Predikanten

Ds. Gerbrand Molenaar
gemeente predikant
tel. 06 13831450
molenaargt@gmail.com
dominee@kerkdebron.org

Ds. René Visser
Buurtdominee
tel. 06 53489239
hnrvisser@gmail.com
buurtdominee@kerkdebron.org

Ds. Margrietha Reinders
kerngemeente Betondorp Bloeit
tel. 06 10421819

Jeugdwerker:

Dominique Massyn
massyndominique55@gmail.com

Kerkenraad

Contact opnemen met de scribe,
kerkenraad@kerkdebron.org

Beheerder Chris van der Veer
beheerder@kerkdebron.org
tel. 0625055481

Rekeningnummers
Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
IBAN NL78INGB0004612 09

Diaconie Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
IBAN NL10INGB0004622084

Stichting Betondorp Bloeit
**IBAN NL39 trio 0320258513 t.g.v.
Betondorp Bloeit**

Meer-Zicht

Is het blad van de
Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer.

Het is een platform voor berichten,
meningen en achtergronden.
Meer-Zicht wordt verzonden aan
gemeenteleden

De redactie behoudt zich het recht
voor ingezonden artikelen te
wijzigen, in te korten of in het
geheel niet te plaatsen.

Redactie: Wim Knabe
Kopij: meerzicht@kerkdebron.org

Meerzicht

Wordt in digitale vorm gepubliceerd op
www.kerkdebron.org

Ledenadministratie
Ans van Raalte-Deschan
ledenadministratie@kerkdebron.org

De Diaconie

diaconie@kerkdebron.org

Draag elkaars lasten, zo brengt u de wet van Christus tot vervulling. Wie denkt dat hij iets is terwijl hij niets is, bedriegt zichzelf. — Galaten 6:2-3

‘Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?’

Op tv zag ik een interview met een echtpaar. Ze waren zo rond de vijftig, schat ik, en ze hadden opgroeiende kinderen. En toen kwam het gesprek over het geloof. Of ze de kinderen ook een christelijke opvoeding hadden gegeven. Jazeker, daar hadden ze hun best voor gedaan. Meneer vertelde dat hij diaken was en heel actief in de kerk. Maar toen kwam mevrouw aan woord. Zij vertelde dat ze de laatste tijd eigenlijk niet meer zo vaak naar de kerk ging. Ze had altijd wel een excuus om niet te gaan. Er was bij haar iets veranderd.

Verderop in het gesprek werd duidelijk wat daar achter zat. ‘Mijn man’ vertelde ze, ‘heeft echt steun aan zijn geloof, maar ik niet. Ik ervaar dat gewoon niet. Er zijn best moeilijke dingen in mijn leven gebeurd, maar als ik dan bid, dan is het alsof mijn woorden niet verder dan het plafond komen. Ik merk gewoon niet dat God mij kent, mij ziet en mij helpt. En als ik dan ook nog eens om mij heen kijk wat er allemaal gebeurt in deze wereld, zoveel leed, zoveel erge dingen. Kan Hij daar dan echt helemaal niks aan doen?!’

Ik vond het aangrijpend hoe die mevrouw erover vertelde, over haar ervaring van Gods afwezigheid. Misschien herkent u er ook wel iets van. Zoiets doet pijn. Altijd naar de kerk gegaan, maar nooit echt de steun en de liefde van God ervaren hebben. God is afwezig. Bij mevrouw stroomden de tranen over haar wangen.

Ik moest aan haar denken toen ik Psalm 22 las. ‘Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten? U blijft ver weg en redt mij niet, ook al schreeuw ik het uit. “Mijn God!” roep ik overdag, en u antwoordt niet, ’s nachts vind ik geen rust.’ De ervaring dat God afwezig is, is dus bepaald niet alleen iets van deze tijd. Daar had zelfs David al last. En hij schrijft er een psalm over. Dat is veelzeggend, dat deze woorden in de Bijbel staan. Blijkbaar hoort dit ook bij het geloof in God.

Veel mensen brengen geloof in God vooral met mooie, positieve dingen in verband. Geloof zorgt voor rust en vrede in je bestaan. Het moet je vooral een goed gevoel geven. Je moet er steun aan hebben. Maar is dat niet link om zo te denken? Want als er nou een tijd aanbreekt waarin je niks ervaart van God, geen steun, geen rust, geen goed gevoel... Bidden? – voor je gevoel heeft het geen enkele zin, Hij hoort je toch niet. Moet je dan maar concluderen dat God er niet is? Moet je je geloof dan maar laten varen?

We zijn op weg naar Pasen, en kort daarvoor de Stille Week. Dan horen we hoe Jezus zelf die woorden van psalm 22 in de mond neemt: ‘Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?’ Ook Hij ontkwam niet aan de ervaring van Gods afwezigheid. Er was geen steun, geen rust en geen vrede op dat moment. Hij schreeuwde het uit, maar het antwoord was drie uur dikke duisternis

maar die nergens vindt, dat je roept zonder het gevoel dat iemand naar je luistert, denk dan niet dat je iets vreemds overkomt.

Velen gingen je voor waaronder David, en de Zoon van David, Jezus Christus. Dat te weten kan al een hele opluchting zijn. Geloven in God hoeft je niet alleen op de top van de berg te brengen. Soms leidt die weg je ook door donkere dalen. Dat is evengoed de weg van het geloof!

Al klinkt het niet vrolijk, toch kun je hier troost uit putten. Want als het stil is en je merkt tijden niks van God, weet je dan verbonden met niemand minder dan Christus zelf. Hij deelt ook in onze tijden van verlatenheid, en Hij houdt het vol om daarin met ons en over te waken. Totdat de nacht voorbij is en een nieuwe dag aanbreekt.

Gerbrand Molenaar

Matteüs 4, 1-11

Jezus verbleef veertig dagen in de woestijn (zie **Matteüs 4, 1-11**). In de Bijbel symboliseert het getal veertig een periode van inkeer en overgang.

4 Daarna werd Jezus door de Geest naar de woestijn geleid om door de duivel op de proef te worden gesteld. 2 Nadat hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, kreeg Hij ten slotte honger. 3 Op dat moment stelde de duivel Hem op de proef en zei: 'U bent toch de Zoon van God?'

Veertig dagen ~ **Veertig zinnen**

Veertig dagen de kruisweg door in Jezus spoor
veertig dagen naar Hem kijken
elke dag meer op Hem lijken
veertig dagen vergeving vragen
Zijn kruis dragen
dagelijks schuld belijden
met de zonden strijden

Veertig dagen mee
naar Gethsémané
bespot, geslagen, veracht
in de donkere nacht
vallen en weer opstaan
struikelend, verlangend meegaan
veertig dagen verwondering
stilte in bezinning

Veertig dagen bidden
om Jezus in ons midden
veertig dagen geloof opwekken
meer van Jezus ontdekken
veertig dagen waken
een geloofsreis maken
veertig dagen dicht bij Hem
volg Zijn stem

Veertig dagen met Jezus alleen
om het kruis heen
in aanbidding
we horen Zijn smeking
Mijn God, Mijn God
waarom verlaat U Mij
wat een liefde, wat een trouw
Mijn kind, het is voor jou

Dat Hij gestorven is
Hij koos de duisternis
voor het licht
geeft ons Hemels uitzicht
veertig dagen kwetsbaar
eeuwig dankbaar
voor het wonder
van genade zo bijzonder!

Leo Heuvelman
christelijkegedichten.com

Gezegende Paasdagen

Namens de Kerkenraad

Al enkele jaren op rij staan we in de maand februari extra stil bij de financiële situatie van De Bron. Op de eerste zondag van februari hebben we tijdens de dienst daar een gesprek over gevoerd. Ik heb daar de begroting gepresenteerd, en ook gesproken over de uitdaging die het onderhoud van het kerkgebouw met zich meebrengt. Het jaarlijks tekort van ongeveer € 200.000,- is zorgelijk, terwijl afgelopen jaar ook bleek dat de reserves die we hebben opgebouwd om het kerkgebouw op een goede manier te onderhouden, niet voldoende bleken. Afgelopen jaar hebben we een aantal zaken aan de binnenzijde van het kerkgebouw moeten opknappen. Het onderhoud aan het exterieur hebben we met minimaal een jaar moeten uitstellen.

Er zijn verschillende oorzaken voor het tekort op de begroting, vertelde ik. Enerzijds is wel duidelijk dat het kerkgebouw zwaar drukt op de begroting. Het is eigenlijk te groot en te duur voor de grootte van onze gemeenschap. Daarnaast hebben we flink wat personeelskosten: naast de twee predikanten (Gerbrand en René) ook onze tienerwerker en de beheerders van het kerkgebouw.

Nu komt deze situatie niet als een verrassing. We hebben vijf jaar geleden bewust gekozen voor een investering in twee predikanten. De achtergrond daarvan is dat we een relatief rijke kerkgemeenschap waren. Toen onze vorige predikant afscheid nam, hebben we dan ook besloten deze reserves in te zetten om meer inhoud en aandacht te geven aan onze missie. We deden dat uit de overtuiging dat we een roeping hebben in de Watergraafsmeer die breder is dan onze gemeenschap alleen. Tegelijkertijd was onze analyse dat we als gemeenschap klein en kwetsbaar waren. De stap die we toen namen, was een stap in geloof dat de investering ook zegen zou kunnen dragen – een zegen niet alleen voor De Bron, maar ook voor de Watergraafsmeer, voor de buurt en de mensen die om de kerk heen wonen.

Terugkijkend is natuurlijk de vraag of de stap in geloof ook inderdaad tot zegen is geweest. Ik denk niet dat we op die calculerende manier naar het kerk-zijn kunnen aankijken. Sowieso is er natuurlijk geen formule: het is niet zo dat als wij maar investeren, God wel de zegen zal geven. Tegelijkertijd denk ik dat we zeker zegen kunnen herkennen – te beginnen bij het feit dat we nog altijd kerk kunnen zijn, met elkaar, en in de buurt. Er is nog altijd een plek waar de gemeenschap samenkomt, elkaar ontmoet, tot rust kan komen en uitgedaagd kan worden. In de afgelopen jaren hebben zich meer mensen daarbij aangesloten – soms omdat men op zondag simpelweg de kerk binnenstapte, anderen via de maandagse open kerk rondom de give & get kast. Alleen hieraan kunnen we al zien dat de kerk betekenis heeft in de buurt.

Op zaterdag 1 maart heeft de kerkenraad uitgebreid met elkaar gesproken over de financiële situatie, en welke stappen we moeten ondernemen om ook op de lange termijn het bestaan van de gemeente te kunnen garanderen. We hebben de visie her-ijkt, en doorgesproken over de diaconale en missionaire kanten van De Bron, maar ook over De Bron als gemeenschap. De financiële commissie had waardevolle input verzorgd in de vorm van reflecties op de mogelijkheden te bezuinigen, dan wel de inkomsten uit verhuur van het kerkgebouw en de verhuurde panden te verhogen. De drie ‘knoppen’ waar we aan kunnen draaien, hebben we onder bezielende leiding van Popko – waarvoor enorme dank – doorgesproken: wat als we het kerkgebouw verkopen? Wat als we de appartementen die we in bezit hebben verkopen?

Wat betekent het als we het aantal fte's [aantal betaalde uren van de mensen die we in dienst hebben] terugbrengen? Sommige stappen lijken evident om te doen. Kosten besparen, inkomsten verhogen. Toch heeft elk scenario zijn voor- en nadelen. We hadden de tijd om die voor- en nadelen af te tasten. Toch is het niet de kerkenraad alleen die hierin de juiste weg moet zoeken. We zijn een kerk, en willen dit dan ook in samenspraak met de gemeenschap doen. De data moeten nog vastgesteld worden, maar we zullen in de komende maanden enkele momenten organiseren, waarop we de te maken keuzes met de leden van De Bron willen doorspreken.

Na de presentatie van begin februari, hebben wij al gemerkt dat De Bron van betekenis is voor ieder die er op zondag, op maandag, of op welke dag dan ook komt. Al in het gesprek tijdens de dienst werd duidelijk hoezeer De Bron als gemeenschap, maar ook als kerkgebouw, gewaardeerd wordt: een warme gemeenschap waarin de leden naar elkaar omzien, een rustpunt in de week, een unieke ruimte, verstillend, uitdaging, ontmoeting, verbinding... Het is precies dat waar ook wij, in de Kerkenraad, warm van worden, en waarom wij zoeken naar manieren om dit voor de toekomst niet alleen in stand te houden, maar ook vitaal, energiek, verrassend, inspirerend, vooruitstrevend én uniek. Een plaats van elkaar, een open gemeenschap van geloof, hoop en liefde.

Namens de kerkenraad,

Hans Teerds

**Als de Here het huis niet
bouwt tevergeefs zwoegen
de bouwlieden daaraan**

Psalm 127:1

Een week met de buurtdominee

Wat doet een buurtdominee eigenlijk? Deze week neem ik u mee langs een aantal activiteiten waar ik als buurtdominee bij betrokken ben. Geen week is hetzelfde, maar dit geeft een mooie indruk van waar we als kerk aanwezig zijn.

Zondag

Deze ochtend ben ik gastvoorganger in Dirksland op Goerree Overflakkee. De kerk zit vol, en het is bemoedigend om te zien hoe geloof leeft, ook onder jongeren. Na de dienst ontvang ik een mail van gemeenteleden die een keer bij de Bron willen komen kijken om te zien hoe ze kunnen bijdragen. Wie weet wat daaruit voortkomt!

's Avonds staat een bijzondere aanbiddingsavond op het programma, samen met studenten van Navigators organiseren we aanbidding voor alle studenten in de stad. Het muziketeam in het midden, studenten eromheen—en zingen maar! Er worden indrukwekkende getuigenissen gedeeld over hoe God mensen vindt in de momenten van hun leven. Veel studenten gaan naar het gebedsteam, sommigen om voor het eerst hun hart aan Jezus te geven. Een hoopvolle avond, waarin we zien dat geloof leeft, óók in Amsterdam.

Maandag

De dag begint met voorbereidingen voor diensten, een pastoraal gesprek en wat telefoontjes. 's Avonds bruist de Bron: de Give & Getkast is open en we ontmoeten mensen die langskomen voor boodschappen en een praatje. Daarnaast is er om de week een gebedsuur, waarin we samen stil worden voor God en bidden voor elkaar, de kerk en de buurt. Samen bidden en Gods leiding zoeken is steeds weer cruciaal voor de kerk!

Dinsdag

Ik zit in het kernteam van de wijktafel Watergraafsmeer, een netwerkbijeenkomst waarin we actuele thema's bespreken. Dit keer draait het om ouderen die langer thuis blijven wonen. Organisaties delen wat ze bieden, en ik vertel over de gesprekskring bij Dynamo, waar we met ouderen in gesprek gaan over zingeving. 's Middags werk ik verder aan de voorbereidingen voor de opening van de moestuinen. Een mooi moment om betrokkenen te spreken en te horen hoe zij dit ervaren.

Woensdag

Een dag vol ontmoetingen. Ik heb afspraken voor we•Worship, onze maandelijkse aanbiddingsavond in hartje Amsterdam.

De organisatie groeit en steeds meer mensen sluiten aan. Daarna duik ik in de voorbereidingen voor de **Alpha-cursus** die op 19 maart start. Nog even de laatste posters ophangen en herinneringen sturen aan geïnteresseerden. Elke keer weer verwonder ik me over de mensen die God op onze weg brengt. Mocht je nog willen aansluiten—er is plek!

Donderdag

Vanmiddag geef ik een zingevingskring bij Dynamo, dit keer over 'keuzes maken'. Grote en kleine keuzes, makkelijke en moeilijke. Iedereen heeft ermee te maken en het levert boeiende gesprekken op. We zitten met 15-20 deelnemers, en het is mooi om te zien hoe deze bijeenkomsten zowel verdieping als plezier brengen. Na deze bijeenkomst mag ik nog even langskomen in de Raadszaal waar de Ouderenadviesraad bijeenkomt. Ik mag hier iets vertellen over alles wat er in en rond de Bron gebeurt.

Vrijdag

Vandaag werk ik aan een nieuw project: de 'Give & Get ophaalservice'. Dankzij Oost Begroot hebben we een mooi budget gekregen om een ophaalservice voor levensmiddelen op te zetten. Enthousiaste buurtbewoners willen helpen, en samen zetten we de schouders eronder. 's Middags heb ik twee gesprekken met mensen die via het missionaire netwerk betrokken zijn geraakt bij de Bron. Het aantal betrokkenen groeit en dat is heel bemoedigend!

Zaterdag

Eén keer per maand is het Brood & Viskring: klussen in en rondom de kerk. Deze editie is extra bijzonder, want de moestuinen gaan open! Alle deelnemers zijn welkom om hun tuintje op orde te brengen. Gelukkig hebben we versterking in het team, om er samen iets moois van te maken.

Zoals u leest, was het een gevulde week in en rond de Bron. Elke week is anders: soms veel gesprekken, dan weer buurtbijeenkomsten, en soms een rustiger moment. Maar ik geloof dat God altijd aan het werk is, voor onszelf en door ons heen. Tegelijk kunnen we kerk-zijn niet zonder uw gebed, hulp en ondersteuning. Het is mooi om te zien hoe we er met elkaar de schouders onder zetten, en is er meer waarmee je mee zou willen doen? Laat het gerust weten via buurtdominee@kerkdebron.org.

Rene Visser

Rooster kerkdiensten nov-dec 2024

Rooster kerkdiensten

zondag 2 maart 2025	Gerbrand Molenaar	
zondag 9 maart 2025	Gerbrand Molenaar	
zondag 16 maart 2025		
zondag 23 maart 2025	Gerbrand Molenaar	
zondag 30 maart 2025	Rene Visser	
zondag 6 april 2025	Gerbrand Molenaar	
zondag 13 april 2025	Palmpasen	Margrietha, Gerbrand
zondag 20 april 2025	Gerbrand Molenaar	1e Paasdag
zondag 27 april 2025	Rene Visser	

(Wijzigingen voorbehouden)

High Tea in de Bron

op vrijdag 11 april om 14:30 in de keuken van de kerk. Allen welkom voor ontmoeting en verdieping onder het genot van thee en lekkers.

Graag aanmelden bij Edith Woldring (ejwoldring@hotmail.com of

06-51570131) en

Paola Castronuovo (pcastronuovo45@gmail.com of

06-21945087

Bericht vanuit de Diaconie

Collecte doelen maart-april 2025

Datum collecte:	Diaconaal doel
2 maart	Sanyu Babies Home Namirembe Diocese Kampala-Uganda
9 maart	Kerk in Actie - 40 dagentijdcollecte - China - toevluchtsoord voor migranten in nood
16 maart	Stichting Suriname Kalender
23 maart	Classicale Commissie Pastorale Zorg verstandelijk gehandicapten
30 maart	Kerk in Actie - 40 dagentijdcollecte - Colombia - kinderen in achterstandswijk weerbaar maken
6 april	Diaconie Amsterdam - Wereldhuis
13 april	Give en Get project
20 april	Kerk in Actie - Paascollecte - Oekraïne - steun voor inwoners en ontheemden
27 april	Stap Verder- Amsterdam Z.O.
4 mei	Kerk in Actie - Soedan - Noodhulp aan vluchtelingen uit Soedan

Verantwoording Diaconale collectes 2025

Datum collecte:	Diaconaal doel	
5 januari	Barthimeus Sonneheerdt	113
12 januari	Give en Get Project	51
19 januari	Oecumenische dienst in de Hofkerk	-
26 januari	Wereld Lepra Dag	269
Maand februari	Totale opbrengst februari voor Actie Kerkbalans 2025 De Bron	2646

OPROEP KOFFIETEAM: Wie wil ons team versterken. Hoe meer mensen zich beschikbaar stellen om na de dienst koffie te schenken en de koffiekopjes op te ruimen dan graag. We hebben behoefte aan jongere mensen die willen meehelpen. U kunt u aanmelden bij Paola Castronuovo.

De kerf in de tafel

Voor de kust van het eiland Terschelling was een schip in een heftige storm in grote nood terechtgekomen. Het dreigde te stranden en verpletterd te worden. Maar op het moment dat de grootste gevaar dreigde, verloor de wind zijn kracht en kon het schip weer op de rechte koers worden gebracht.

Enige dagen later zag de kapitein in de tafel waar de bemanning altijd aan eet, een diepe insnijding. Hij vroeg wie deze inkerving had aangebracht.

De schuldige meldde zich en vertelde ook waarom: 'Deze inkerving heb ik gemaakt op de avond toen we voor Terschelling de dood in de ogen zagen. Op die dag is er veel gebeden. Toen de storm ging liggen, hebben we met zijn allen gezegd:

'God zij dank!'

Daaraan moet deze inkerving ons steeds herinneren! Als de mensen weer beginnen te mopperen en te klagen, dan wijs ik hen op deze inkerving en vraag hen of ze die dag voor Terschelling soms vergeten zijn. Dan schamen velen zich en worden weer stil.

Hoeveel kerven had u in de afgelopen jaar in Uw tafel kunnen snijden? Bij hoeveel gelegenheden heeft God Zijn goedheid en trouw vriendelijk aan u bewezen en u geholpen? Laten we toch deze *bewijzen van Zijn liefde* steeds opnieuw gedenken

Daar kunnen we Hem dan terugziende op het afgelopen jaar van harte voor danken en mogen we het jaar dat nu voor ons ligt met goede moed voorwaarts gaan

Fysio

Beter

Bewegen

Vestigingen:

Overtoom 256

Veeteeltstraat 20

Johan jongkindstraat 3

Tel. 020.6184658

Lieve mensen van De Bron,

Sinds een aantal maanden zamelen we elke **2e zondag van de maand** in voor de Give en Get. Daar komen wekelijks meer dan tien mensen, die allemaal 4 a 5 producten meekrijgen. U begrijpt dat de kast dan snel leeg is. Mocht de kast zo leeg zijn, dan vullen we vanuit de Diaconie altijd aan.

Gelukkig zijn er ook mensen die elke week wat meenemen! Zo wordt de kast week voor week weer bijgevuld. We willen iedereen die geregeld wat meeneemt daar enorm voor bedanken!

Ondertussen gaan we gewoon door met inzamelen. Op het hoogtepunt zamelden we 2 volle kratten per maand in. Inmiddels zijn we terug naar 1 krat per maand. Laten we daar met zijn alle weer 2 volle van maken! We hopen dat u daar iets aan bijdraagt. Zo maken vele handen licht werk.

Met een hartelijke groet namens de Diaconie en het Missionaire Team

Giften voor het **Give & Get project** kunt u ook doneren op de rekening van de Diaconie onder vermelding van 'Give & Get'. **IBAN NL10INGB0004622084**

Wees de reden dat iemand glimlacht vandaag

Een boom over leven

Mijn wortels zijn door een kanaal omgeven, met water van het zuiverst soort. Hoewel ik lig geveld voor dood is er een hoop, mijn wortels leven.

De gedachte hierachter is een boom op te zetten over leven vanuit het perspectief van een boom. De wortels zijn omgeven door een kanaal. Hoewel hij ligt geveld, van zijn wortels afgehouden, te wachten op de spontane dood of verbranding, wie weet voor een crematorium maar hij heeft een hoop, zijn wortels leven, gevoed door water kan er een nieuwe boom ontspruiten.

Spiritueel zou de boom een mens kunnen zijn, gevoed door zijn Schepper, de adem van zijn leven, die zijn dood nadert maar over de dood heen gedragen mag worden naar het eeuwig leven. Je zou ook kunnen denken aan dat rijtje dat voortkomt uit de afgehouden tronk van Isa.

Hoor, de boom spreekt:

Mijn wortels zijn stevig verankerd in de grond. De omvang van mijn wortels is te vergelijken met de omvang van mijn kruin, zo heb ik mij laten vertellen door iemand die verstand van mij heeft. Ik sta hier al zo'n 50 jaar langs een fietspad en heb in mijn leven heel wat scholieren en hondenbezitters voorbij zien gaan. Hun gebabbel klinkt nog na in mijn takken en de wind laat zo nu en dan horen wat mijn oren hebben opgevangen. Veel liefdesverdriet werd hier geuit en veel problemen werden onder mij besproken. Ik voel de tranen door de woorden heen tot in mijn wortels.

Af en toe worden er fietsen tegen mijn stam gelegd en vinden jonge mensen elkaars liefde. Dan zingt het in mij.

Ik zie ook wel eens hoe mensen op het gras in de berm gaan zitten en hun handen vouwen. Wat ze zeggen kan ik niet verstaan maar als ze hun gesloten ogen weer opslaan meen ik iets in hun gezichten te bespeuren waar mijn wortels van krommen, niet zoals tenen bij mensen maar zoals het bij bomen gaat als ze iets moois zien of horen. Ik vind het jammer als ze weer verder gaan. De stilte die ze achterlaten maakt me weemoedig. Lang duurt dat niet want dan vaart er een schip voorbij in het kanaal waardoor ik weer met heel mijn wortelstelsel in de grond sta.

Het mooiste in het leven van mijn wortels zijn de stormen. Dan zetten ze zich schrap om mij voor vallen te beschermen. Na elke storm voel ik hoe ze juichen: We hebben het weer gered

Coby Poelman-Duisterwinkel

Is God nog in ons midden?

Is dat nu een wezenlijke of toch weer zo'n softe vraag,
die in 't verborgen daagt in veel verwarde harten.
Die vraag speelt ook een "goedgelovig" christen,
echt ongewild maar toch wel eens danig parten.

We leven in een vrijdenkende moderne tijd
van no-nonsense en van concrete werkelijkheid.
De moderne mens wil geen zinloze tijd meer verknoeien
om zich met de abstractie van 't christelijk geloof te
vermoeien.

Die vraag werd ons wel heel concreet gesteld
in een preek, die ons afgelopen zondag werd verteld
voor dat thema moeten we nu ook nog zelf aan het werk
voor 't vervolg aanstaande zondag, weer in onze kerk

De vraag: of God nog in ons midden is
is voor menig christen, onbetwist en heel gewis
een zekerheid van dingen waarop zij hopen
en waarvan het bewijs te vinden is
in de bijbel en in 's mensen levenslopen
als een vast en onvervalst getuigenis.

Is God nog in mijn midden?
als ik hem niet zie en ook niet hoor
als ik Hem nu aanroep in mijn bidden
of met mijn leven Hem misschien niet bekoor.

Is Hij dan al die tijd, mij onwetend nabij geweest?
Verbazingwekkend en toch weer zo verblijdend
mag ik zeker weten: Hij is en was er met zijn Heilige Geest.

De werking van Gods Geest in u en mij
is niet afhankelijk van ons denken of ervaren.
Die Geest laat ons niet achter in een onzeker lot
en brengt benarde of verwarde mensen tot bedaren
en maakt de menselijke wil weer stil tot God.

De genade van Vader, Zoon en Heilige Geest,
werkt voortdurend onvermoeibaar door ons en alles heen
dat houdt ons als wankele christenen
in dit aardse leven nog stevig op de been.

Wie op de Heer vertrouwt
heeft zeker niet op zand gebouwd
en Gods vertrouw' lijk omgang vindt
nog steeds de ziel waar zijn vrees in woont.

Jezus leeft weer!

1 Op zondagmorgen vroeg gingen ze meteen naar het graf. Ze hadden de speciale kruiden bij zich. 2 Maar ze ontdekten dat de steen voor de ingang was weggerold. 3 Toen ze naar binnen stapten, zagen ze dat het lichaam van de Here Jezus er niet meer was. 4 Ze wisten niet wat ze daarmee aan moesten. Plotseling waren er twee mannen bij hen, in blinkende kleren. 5 De schrik sloeg de vrouwen om het hart en ze bogen zich diep neer. De mannen vroegen: ‘Waarom komt u in een graf zoeken naar de Levende? 6 Hij is hier niet. Hij leeft weer! Herinnert u zich niet wat Hij heeft gezegd toen u nog met Hem in Galilea was? 7 Hij zei immers dat Hij, de Mensenzoon, door verraad in de handen van slechte mensen zou vallen en door hen gekruisigd zou worden. Maar ook dat Hij op de derde dag uit de dood zou opstaan.’ 8 Zij herinnerden zich dat Hij dat inderdaad had gezegd. 9 Ze holden terug naar Jeruzalem om aan de elf apostelen en al de anderen te vertellen wat er gebeurd was. 10 Maar toen de vrouwen—het waren Maria van Magdala, Johanna, Maria (de moeder van Jakobus) en verschillende anderen—het aan de apostelen vertelden, 11 wilden die het niet geloven. Ze zeiden dat het onzin was. 12 Petrus liep toch vlug naar het graf om eens te kijken. Hij bukte zich voorover, keek naar binnen en zag alleen de lege windsels liggen. Op weg terug vroeg hij zich verwonderd af wat er gebeurd kon zijn.

Jezus verschijnt aan zijn leerlingen

13 Diezelfde dag waren twee van Jezus’ leerlingen op weg naar het dorp Emmaüs, tien kilometer buiten Jeruzalem. 14 Ze spraken met elkaar over alle gebeurtenissen. 15 Terwijl ze zo liepen te praten, haalde iemand hen in en liep met hen mee. Het was Jezus Zelf! 16 Maar zij herkenden Hem niet. Ze waren verblind. 17 ‘Waarover loopt u zo druk te praten?’ vroeg Hij. 18 Ze bleven stilstaan en een van hen, Kleopas, zei: ‘U bent zeker de enige in heel Jeruzalem die niet weet wat voor verschrikkelijke dingen er de afgelopen dagen zijn gebeurd!’ 19 ‘Wat voor dingen dan?’ vroeg Jezus. ‘Wel,’ zeiden ze, ‘wat ze hebben gedaan met Jezus van Nazareth. Die man was een profeet. Hij deed ongelooflijke wonderen en was een geweldige leraar. Hij stond in hoog aanzien bij God en de mensen. 20 Maar de hogepriesters en leiders van ons volk hebben Hem gevangengenomen en uitgeleverd aan de Romeinen. En die hebben Hem gekruisigd. 21 Wij dachten nog wel dat Hij de Christus was, de bevrijder van Israël. Maar het is nu al de derde dag sinds ze Hem hebben gedood. 22 Een paar vrouwen van onze groep kwamen vandaag met een wonderlijk verhaal. Ze vertelden dat ze vanmorgen vroeg bij Jezus’ graf waren geweest

23 en dat zijn lichaam weg was. Ze hadden ook engelen gezien die zeiden dat Hij leeft. 24 Een paar van ons gingen er onmiddellijk heen om te kijken. En inderdaad, het lichaam was weg, zoals de vrouwen hadden gezegd. Maar Jezus zagen ze niet.' 25 Jezus zei tegen hen: 'Wat bent u toch dom! Wat hebt u moeite om alles te geloven wat door de profeten is gezegd. 26 De Christus moest immers al die vreselijke dingen doormaken voor Hij zijn heerlijkheid zou binnengaan?' 27 Hij herinnerde hen aan allerlei gedeelten uit de boeken van Mozes en de profeten. Hij legde hun uit wat ze betekenden en wat ze over de Christus zeiden. 28 Ondertussen waren ze bijna bij het dorp gekomen waar ze moesten zijn. 29 Jezus deed alsof hij verder wilde lopen, maar zij lieten Hem niet gaan en zeiden: 'Blijf vannacht bij ons. Het is al te laat geworden om nog verder te reizen.' 30 Hij ging met hen mee naar huis om er de nacht door te brengen. Terwijl ze met elkaar aan tafel zaten, nam Hij het brood, dankte God ervoor, brak het in stukken en gaf het hun. 31 Plotseling gingen hun ogen open en herkenden zij Hem. Op hetzelfde moment was Hij verdwenen. 32 Ze zeiden tegen elkaar: 'Weet je nog hoe diep we in ons hart geraakt werden, toen Hij met ons liep te praten en ons een glasheldere uitleg gaf over wat in de Boeken staat?' 33 Ze stonden onmiddellijk op en liepen vlug terug naar Jeruzalem. Daar vonden ze de elf leerlingen van Jezus en zijn andere volgelingen allemaal bij elkaar. 34 Zodra die hen zagen, zeiden ze: 'Het is toch waar! De Here is weer levend geworden! Simon heeft Hem gezien!' 35 De twee mannen uit Emmaüs vertelden dat zij Jezus ook hadden gezien. Dat Hij met hen was meegelopen en dat ze Hem pas hadden herkend toen Hij het brood brak. 36 Terwijl zij nog aan het vertellen waren, stond Jezus plotseling bij hen. 37 Ze schrokken allemaal en dachten dat Hij een geest was. 38 'Waarom zijn jullie zo van streek?' vroeg Hij. 'Waarom twijfelen jullie eraan of Ik het werkelijk ben? 39 Kijk maar eens naar mijn handen en mijn voeten. Ik ben het echt. Voel maar, een geest heeft geen vlees en botten en Ik wel, zoals jullie zien.' 40 Terwijl Hij dit zei, liet Hij zijn handen en voeten zien. 41 Hoewel ze heel blij waren, leek hun dit te mooi om waar te zijn. Ze konden het gewoon niet geloven. Om hen te overtuigen, zei Hij: 'Hebben jullie hier iets te eten?' 42 Ze gaven Hem een stuk geroosterde vis 43 en zagen dat Hij het opat. 44 Hij zei: 'Herinneren jullie je niet meer wat Ik heb gezegd, toen Ik nog bij jullie was? Ik heb gezegd dat alles wat over Mij in de boeken van Mozes en de profeten en in de Psalmen staat, werkelijkheid moet worden.' 45 Hij legde hun uit wat in die boeken stond, zo duidelijk dat ze het ineens helemaal begrepen. 46 'Dus,' zei Hij, 'het was al lang voorzegd dat de Christus zou lijden en sterven. En op de derde dag zou Hij weer levend worden. 47 Van Jeruzalem uit zou dit bericht over de hele wereld uitgaan: "Ieder die zijn zonden aan Christus belijdt, krijgt vergeving." 48 Jullie hebben nu zelf gezien dat deze woorden zijn uitgekomen. 49 Luister: Ik zal de Heilige Geest sturen. Hij zal over jullie komen, zoals mijn Vader heeft beloofd. Blijf hier in de stad wachten tot jullie kracht uit de hemel hebben ontvangen.' 50 Toen nam Jezus hen mee naar Bethanië. Hij hief zijn handen op en zegende hen. 51 Terwijl Hij dat deed, werd Hij opgenomen in de hemel. 52 Zij vielen in aanbidding voor Hem neer. Daarna gingen zij met grote vreugde terug naar Jeruzalem. 53 Ze bleven voortdurend in de tempel om God te eren en te danken.

Brood & Vis kring

Brood en vis is de tweede zaterdag van de maand

BROOD&VIS KRING

naar buiten!

Na een succesvolle opruim Brood&Vis gaan we nu toch echt naar buiten, het voorjaar in. 8 maart en 12 april zijn de komende twee keer. We starten om 10.00 uur, doen een bakkie met Hagepreek en sluiten rond de middag af. Weet je welkom!, ook voor alleen een bakkie

Groet,

John, Mirjam, Mari

Resultaat van de vorige Brood&Vis: tuingereedschap strak op orde in de kelder, klaar voor gebruik ...

Van leerstoel tot stoel tot paddenstoel ...

Van theorie naar doen naar Gods Schepping ...

Magisch noemde Gerbrand het. In de kerkdienst van 8 september vertelde ik over van 'Leerstoel tot stoel'. In dat weekend kwamen een aantal sporen in mijn leven bij elkaar.

Op vrijdag 6 september werd de leerstoel 'Christelijk ecologisch denken' gestart met de inauguratie van professor David Onnekink. Een bijzonder leerstoel aan de Protestantse Theologische Universiteit in Utrecht. Een leerstoel op initiatief van de Martine Vonkstichting. Martine Vonk was onder christenen een gedreven pleitbezorger van duurzaam, milieuvriendelijk leven. Zij stierf op jonge leeftijd en haar gedachtegoed wordt voortgezet door de stichting. Een bijzondere leerstoel: waar staan wij, christenen, voor? nu we een klimaatverandering onder ogen zien. Een fenomeen wat ons mensen treft en zeker ook de Schepping. Ik ben erbij betrokken en ben zeer benieuwd wat deze leerstoel gaat brengen. Mogelijk vertel ik er nog's meer over.

In datzelfde weekend, zondag 8 september, werd ik bedankt voor de werkzaamheden aan de toiletten en de opgeknapte stoelen. Beide opgaven hebben we duurzaam, milieuvriendelijk proberen te benaderen. Zo worden de toiletten nu met regenwater doorgespoeld, zijn materialen hergebruikt, en zijn duurzame coatings toegepast. En de stoelen: we vonden een oplossing om de stoel te versterken en daarmee in gebruik te houden.

Schepper! Dit staat voor het inzicht dat de Schepping als Gods Meesterwerk alle aandacht en bescherming verdient opdat zij tot alle glorie (Gods) er is!

Zo kwamen in dat weekend voor mij theorie en praktijk bij elkaar: van Leerstoel tot stoel!
Denken en doen!

En!: het was een bijzondere ervaring zo aan de toiletten en de stoelen te werken. En ik spreek over 'we': ja het was mooi om er samen aan te werken met mooie mensen uit onze kerkgemeenschap en een enkele vriend die meedacht, ontwierp en machines en energie beschikbaar stelde. In die zin: mooi werk samen. Ook, of juist dat is magisch! Dank jullie wel!

En ondertussen lees ik dat inspirerende boek dat ik cadeau kreeg: 'Hemels Groen'. Wellicht daarover later ook meer ...

En die paddenstoel dan? Daarover zeker later meer ... dat is echt magisch!

Groet, Mari Baauw

NB: welkom om in gesprek te gaan, of: samen te gaan doen!!!!

Matthias Stom, De Emmaüsgangers

Koude baden

Als Otto Lodeziel in de vijfde klas van de middelbare school blijft zitten, zenden zijn ouders hem naar het jongensinternaat *Ochtendzon*. Het wordt door paters Jezuïeten gedreven. In zijn klas zitten zestien jongens. De meesten gaan hier op school omdat hun ouders in het buitenland zijn. Door de week heerst er een straf regime van 's ochtends een mis in het Latijn, gevolgd door lessen, studie en vrije tijd. Elke drie a vier weken mogen ze een weekend naar huis of pleeggezin.

Pater Weegschaal is Otto's favoriete docent. Hij is een slanke, lange man. Hij geeft religie en filosofie. Hij kijkt altijd wat dromerig, alsof hij weet heeft van iets, waar pubers,-- voortgedreven door hormonen – niet zo mee bezig zijn. Als Prefect heeft hij de supervisie over deze instelling.

Na drie maanden is Otto een beetje ingeburgerd in deze nieuwe omgeving. Op een dag roept pater Weegschaal hem bij zich in zijn studeerkamer. In zijn hand heeft hij een geopende roze enveloppe. Een brief voor Otto. De pater geeft hem door met de woorden: 'Ik heb hier een brief en een foto voor jou.' Daarna zwijgt hij en kijkt hem vriendelijk aan. Otto haalt de foto te voorschijn en bekijkt hem.

Ineens is hij weer bij zijn ouders thuis. Het is woensdagavond. Na het eten zegt hij. 'Pa, ma, ik ga mijn huiswerk maken.' Hij loopt de trap op, zijn kamer in. Daar opent hij het raam en klimt naar buiten. Hun huis ligt aan de rand van een bos. Zijn vriendin Marjolein staat al op hem te wachten. Ze is avondstudente modetekenen aan de kunstacademie en spijbelt eenmaal per week. Samen klimmen ze via de regenton onder zijn raam zijn kamer in – regelrecht naar zijn bed. De deur kan niet op slot. Op een avond komt Otto's moeder onverwachts de kamer in. Marjolein staat te laat in de grote kast die de jeugdige geliefden hadden uitkozen als haar schuilplaats. Zijn moeder roept zijn vader erbij. Op barse toon roept hij: 'Dametje wilt u mijn huis via de voordeur verlaten?' Huilend loopt Marjolein naar buiten. Gelukkig weet Otto haar adres.

De foto toont een beeldschoon meisje: Marjolein. Ze is in zwart-witte tinten afgebeeld -- zonder kleren. Haar handen houden een bosje viooltjes zedig voor haar kruis. Op het begeleidend briefje staat dat Pim – haar leraar op de avondschool – de foto heeft gemaakt. Pater Weegschaal begint te spreken. Langzaam zegt hij: 'Je moet begrijpen dat een

begrijpen dat een internaat zulke foto's niet kan toestaan. Is dat jou duidelijk?'

Otto knikt.

'Jullie mogen elkaar wel brieven sturen maar zo'n afbeelding is taboe. Je vindt dat misschien wel overdreven maar ik wil jaloezie en ruzie vóór zijn.'

Otto knikt weer.

De pater kijkt hem aan en zegt: 'Je kunt deze school het beste opvatten als een soort klooster. Hier studeren betekent leven als een moderne monnik. Je bent nog jong. Als je wilt mag je naar hartenlust sporten. Je kunt natuurlijk ook boeken lezen of musiceren.'

'Musiceren,' herhaalt Otto. Vaak, als zijn klasgenoten aan het voetballen zijn, zit hij achter de piano en speelt een fuga van Bach. Verder improviseert hij graag op de blues.

Beloof me,' dringt de pater aan, 'dat jij je vriendin schrijft geen foto's meer te zullen sturen.'

Otto kijkt hem recht in de ogen en zegt: 'Ik beloof het.'

'Goed, tot straks bij het eten in de refter,' besluit de prefect.

Pater Waterman is de surveillant van de vijfde en zesde klas. Deze twee hoogste klassen slapen in een vrij liggende villa. Deze begeleider is eigenlijk nog een noviet, dat wil zeggen in opleiding tot pater. Hij is extreem mager. De botten steken schonkig uit zijn zwarte jurk. Hij heeft opvallend lichtblauwe ogen, een grote kin en hoge jukbeenderen. Kort na Otto's gesprek met pater Weegschaal nodigt hij hem op zijn kamer uit. Overal staan, hangen en liggen schilderijen van zijn hand. Het onderwerp is steeds hetzelfde: brood. Wit brood, bruin brood, stokbrood. Mand met boterhammen. In zijn hart is deze sympathieke pater kunstenaar. 'Van pater Weegschaal hoorde ik,' zegt hij, 'dat je een naaktfoto ontving van je vriendin. Ik wil je er op wijzen dat niets in het leven boven zelfbeheersing gaat. Hoe denk jij daar over?'

'Naar mijn mening,' sputtert Otto tegen, 'gaat er maar weinig boven boeken lezen en piano spelen. Ook daar is discipline voor nodig. Voor muziek moet je iedere dag studeren.'

'Ik ben blij dat je het belang van discipline inziet. Morgenochtend zal ik je om half zeven wekken. Dan praten we verder.'

Hij houdt woord. De volgende ochtend, als de andere jongens in het zaaltje nog diep in slaap zijn, schudt hij Otto door elkaar. De jongen schrikt wakker. 'Je hoeft je niet aan te kleden,' fluistert de pater.

Half in slaap volgt Otto hem de trap op naar zijn kamer. Daar staat een bad vol water tussen de hem nu bekende schilderijen. Gebiedend wijst pater Waterman naar dit bassin. 'Jongen, als je je zelfbeheersing serieus wilt leren oefenen, stap je nú in dit water. Je hoeft je voor mij niet te schamen.'

Eerst staat Otto verstomd. Daarna protesteert hij: 'Het is februari en koud.'

'Dacht je dat ik je in een verwarmd bad zou laten stappen? Nee. Alleen zó kan je je instincten leren bedwingen.'

'Het is te koud,' bibbert Otto. 'Ik doe het niet.'

‘Kop op,’ jongen. Ik hoorde dat je weer een onvoldoende had voor je vertaling van Homerus. Onze hele beschaving rust met het ene been op Homerus en met het andere op de Renaissance. In dat bad te stappen zal je cijfer voor het vertalen van de Griekse tekst geen kwaad doen. Je kennis van de literatuur en je pianospel zullen ook erdoor verbeteren. Bij het Kerstdiner zullen wij je graag een fuga van Bach horen spelen.’ Met kennis van zaken en overwicht praat de pater op hem in.

Zuchtend begrijpt Otto dat hij zijn verzet beter kan opgeven. Hij doet zijn pyjama uit. Nu komt er een knots van een ochtenderectie te voorschijn.

Met priemende ogen kijkt de pater hem aan. ‘Jongen, zo zie je maar weer dat het hard nodig is te doen wat ik je aanraad.’

Rillend stapt Otto in het ijskoude water. Zijn erectie slinkt - als sneeuw voor de zon.

Sinds dat moment wekt pater Waterman hem ‘s ochtends vroeg gedurende het hele vijfde schooljaar – maar niet in het weekend. . Telkens moet hij op Otto inpraten voor deze na een tijdje voor zijn woorden zwicht en rillend in het ijskoude water stapt. Aan het einde van dat schooljaar kent Otto zoveel Griekse woordjes dat hij opeens een acht kan scoren bij een vertaling van Homerus. Bij het horen van dit resultaat zegt pater Waterman: ‘Zo zie je maar de kracht van koude baden.’

Achteraf vermoedt Otto dat de noviet op zo’n ochtend zelf óók een koud bad neemt. Misschien doen wel meer paters dat – ‘s morgens bij het opstaan.

Een onthutsend gevolg van het Roomse celibaat voor priesters.

Thuis heeft Otto’s vader heel wat romans van Simon Vestdijk in zijn boekenkast. In het jaar dat hij blijft zitten, leest Otto ze allemaal. Hij kon lang blijven peinzen over één boek vol hallucinaties. De titel is *De kelner en de levenden*.

Het gaat over de bewoners van een flatgebouw. Op een mistige avond worden ze met een bus naar een naargeestig spoorwegstation vervoerd, dat –zoals blijkt -- een vorm van het hiernamaals verbeeldt. Daar stappen ze uit. Vervolgens worden ze aan een groot aantal kwellingen blootgesteld. Hun kwelgeestkan helpen eraan te ontsnappen.

Otto’s vader zegt hierover: ‘Deze roman heeft een diepere betekenis die mij ontgaat.’

Om de strekking van dit boek te ontdekken neemt Otto het mee naar het internaat. Hij geeft het de leraar Nederlands, pater Schorpioen. Een brombeer die regelmatig een rouwrandje onder enkele vingernagels heeft. Hij weet een waternival van weetjes over de schrijvers uit de negentiende eeuw. Aan hem stelt Otto de vraag, welke diepe zin achter deze roman schuil gaat.

Na drie weken geeft de pater het hem terug. Met een nors gezicht zegt hij: ‘Modieuze nieuwlichterij. Niks voor jou.’ is de opperkelner Leendert. Ze hebben de mazzel dat een aardige kelner hen steeds al die tijd schrijven Marjolein en Otto elkaar regelmatig. Op zijn verzoek stuurt ze nooit meer een foto mee.

Door haar briefjes krijgt hij inspiratie om zijn eindexamen zonder uitstel te gaan halen. Marjolein laat echter met een steeds grotere tussenpoos van zich horen. Aan het eind van dat schooljaar krijgt hij een brief die uit een heel ander vaatje tapt. Opeens schrijft ze dat ze het bijzonder goed kan vinden met Pim, haar leraar modetekenen. Sinds een paar weken weet ze dat ze zwanger van hem is. Pim houdt van haar. Het zal wel een rel geven. 'Misschien moeten we wel verhuizen en ons geluk beproeven bij een andere kunstacademie,' schrijft ze.

Binnenkort zal hun huwelijksbootje afvaren en ontvangt hij een uitnodiging voor hun bruiloft.

Voor Onno betekent dit bericht een nieuw koud bad. Even is hij vol wrok zoals de Homerische held Achilles van wie ook een dierbare vriendin werd afgenomen.

Bij het lezen van haar brief voelt Otto zich misselijk worden. Die dag kan hij geen hap meer door zijn keel krijgen. 'Ik vind het aardig dat je me op je bruiloft uitnodigt maar ik had mij een andere toekomst voorgesteld. Met jou,' schrijft hij haar terug. 'ik denk dat ik maar niet op je bruiloft kom.' Later heeft hij Marjolein nooit meer teruggezien.

Aan het eind van het vijfde schooljaar zegt pater Weegschaal bij de wekelijkse filosofieles: 'Onlangs werd jullie klasgenoot Pieter opgenomen in het ziekenhuis. Hij blijkt helaas ernstig ziek. Hij moet voor een kwaadaardige aandoening worden behandeld. Dit bericht is een slag voor deze klas.'

Wegens deze ramp wil de pater vandaag iets anders dan gebruikelijk met de klas bespreken. Ditmaal komt de filosofische vraag aan de orde: Hoe komt het Kwade in de wereld? Het kwade met een hoofdletter.

Ver voor onze jaartelling was er in het Midden Oosten een joodse geleerde die over dit onderwerp een boek heeft geschreven. Het gaat over een man, Job genaamd, die alles heeft wat zijn hartje begeert. Hij is dol op zijn lieve vrouw en kinderen en heeft veel bezittingen. Maar grote rampen treffen hem. Zijn gezin en zijn bezittingen gaan allemaal teloor -- door geweld en natuurrampen. Tenslotte zit hij geheel alleen op een vuilnishoop en lijdt afschuwelijk door zweren van zijn huid.

Drie vrienden zoeken hem op en willen proberen hem te troosten met zijn lot. Ze zeggen: 'Job, het kan niet anders of je hebt iets verschrikkelijks gedaan. Blijkbaar word je daarvoor door God gestraft.'

Job antwoordt dat hij naar eer en geweten niets ergs heeft gedaan. Hij voegt er de woorden aan toe: "De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen. De Heer zij geloofd."

'Jongens,' zegt de pater. 'Ik wil voorstellen dat jullie proberen eens over dit probleem na te denken.'

Even ontstaat er stilte. Dan vraagt Nico, een klasgenoot die later arts wil worden: 'Is het eigenlijk niet méér aannemelijk dat de duivel deze ellende heeft veroorzaakt?'

'Het lijkt mij dat er veel juistheid zit in wat je zegt, Nico,' antwoordt Weegschaal. 'Nog iemand anders?'

Hierop reageert Jasper, de beste van de klas die later natuurkunde wil gaan studeren. 'Kan die opeenstapeling van ongeluk niet gewoon door toeval komen?' 'In ieders leven kan het onberekenbare noodlot een rol gaan spelen,' zegt de pater. 'Maar zou het dagelijkse leven niet méér zijn, dan alleen maar blind toeval?' 'Oké. Pater, welke oplossing wilt u dan voorstellen?' vraagt Jasper. 'Ik wil jullie een gedachte vertellen die de schrijver van het boek Job al meer dan 3000 jaar geleden hierover had. In zijn inleiding vermeldt hij dat -- al voordat Job in het ongeluk wordt gestort -- sprake is van een soort 'weddenschap' tussen satan en God. De duivel beweert dat Job -- indien hem veel ellende treft -- de Heer zal gaan vervloeken.'

Dat gebeurt echter niet. Want wat zegt Job?’

‘De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen,’ zegt Berend –onvolledig citerend. Deze klasgenoot wil later advocaat worden.

Otto luistert eigenlijk maar met een half oor naar dit gesprek. Hij voelt zich zélf een beetje Job - afgedankt op de vuilnisbelt van Marjolein. Maar bij het woord ‘weddenschap’ dringt als bij toverslag tot hem door dat de vraag ‘Hoe komt het Kwade in de wereld?’ te maken heeft met de diepere betekenis van de roman *De kelner en de levenden*. In dit boek bestaat een soort ‘weddenschap’ tussen Leendert en een kelner. Opperkelner Leendert kwelt de flatbewoners op allerlei manieren. Toch weigeren ze allen om te doen wat Leendert wil: dat ze hun ellendig bestaan vervloeken. Dan moet deze Leendert wel Lucifer zijn, de duivel. En de kelner die de flatbewoners telkens onbaatzuchtig helpt, kan niemand anders zijn dan Christus. Verpletterende fictie is dat de duivel –onder de gedaante van opperkelner Leendert – maatschappelijk de meerdere is van Christus – onder de gedaante van een kelner. De roman is diepzinnig en raakt aan religie. Een meesterwerk.

Het zal wel steeds een raadsel blijven, waarom pater Schorpioen de visie van Simon Vestdijk op het probleem van het kwaad niet met Otto heeft besproken.

Deze pater nam waarschijnlijk nooit een koud bad.

Hein Heijnen

**Op een verweerd bankje
pal onder een oude boom
fluister ik tegen de stam: dank je,
jij was mijn haptonoom.**

**Nu, jaren later, weet ik
dat God jou en mij samen bracht.
Wij zijn samen oud geworden.
Dat had ik in het begin nooit gedacht.**

**Nu ik toch naar het verleden ben gegaan
zie ik de boom toen hij nog vrucht droeg.
Even laat ik een traan uit mijn hart gaan.**

**De tranen in mijn ogen zeggen ook genoeg
over mijn geloof in mijn Heiland
die elke dag weer aanwezig is.
met Hem heb ik een levensband.**

**Het geloof in God was mijn redding
nu voel ik Hem nog steeds leven in mij.
Ik kijk om hoog en zie nog een vrucht
glimmend in mijn levensboom hangen,**

**het is de liefde die ik al die jaren ontving.
Ja, de Liefde van God geeft een mens lucht.**

De bundel Maanlichtverhalen brengt u in een doolhof van ontmoetingen in clair-obscuur. Maanlichtverhalen ontstaan meestal 's nachts. Een maanlichtverhaal beschrijft een ontmoeting met iemand die een wonderlijke ervaring heeft meegemaakt. De beleving van zo'n ontmoeting kan een gevoel oproepen dat het te maken

Lef

Hij zit er het ene moment verlept bij, hij andere moment ergert hij zich zichtbaar. Hij wil weglopen, zijn ongenoegen uiten. Maar de vrouw voor hem spreekt op rustige toon verder. Is het zijn moeder? Is het zijn schooljuf die hem op het hart drukt om de andere kinderen op het schoolplein niet te pesten? Duidelijk is dat ze hem terechtwijst, maar niet de huid vol scheldt. Naast hem zit nog een man die duidelijk niet op zijn gemak is, dat blijkt uit de blikken die ze met elkaar wisselen. Maar ze zitten gevangen in de situatie en moeten verplicht luisteren.

Nee, het is niet de schooljuf of de moeder van de man. Het is Bisshop Marianne Budde van het Episcopale Diocees Washington die de één dag eerder beëdigde president en vice-president van de Verenigde Staten rechtsreeks aanspreekt. Na een mooie preek in een viering ter ere van die beëdigingen. Aan het eind van haar preek kijkt ze beide heren recht in de ogen en vraag hen om barmhartig te zijn voor immigranten, illegalen, ambtenaren, mensen uit de LHBTIQ-gemeenschap; mensen die bang zijn opgesloten te worden, het land uitgezet, of die vrezen dat hun baan, zelfs hun hele ministerie wordt opgedoekt, mensen die bang zijn hun rechten te verliezen. Wat een lef om dat juist tijdens die bijeenkomst te doen, zo ‘cool, calm & collected’, zo recht in het gezicht van de man die dat alles een dag eerder heeft aangekondigd en blasfemisch raaskalt dat hij door God is aangesteld.

Na afloop van de viering schreeuwt hij natuurlijk dat dit de slechtste bisschop ooit is, dat ze ontslagen moet worden en haar excuses moet aanbieden. Via sociale media reageert Bisshop Budde: “Natuurlijk ga ik mijn excuses niet aanbieden omdat ik heb gevraagd barmhartig te zijn voor mensen die bang zijn”. De hele preek is terug te zien en te lezen op youtube en andere kanalen. Ik raad u dat zeker aan.

Er zijn nog drie van dit soort voorbeelden. Kort na het voorval hierboven sprak de praeses van de de Evangelische Kirche in Deutschland, Anna-Nicole Heinrich, een vlammen betoog tijdens de verkiezingscampagne, vooral gericht tegen het ook daar opkomende rechts-extremistische gedachtengoed en het zagen aan de poten van de democratie: “Die EKD ist Mitglied des zivilgesellschaftlichen Bündnisses „Zusammen für Demokratie“. Ab dem 10. Februar 2025 sind bundesweit Aktionen zum Mitmachen geplant. „Gott schenkt allen Menschen Würde. Im Bündnis mit vielen anderen setzt sich die EKD deshalb dafür ein, dass menschenfeindliche Einstellungen in unserer Gesellschaft und auch in unseren Kirchen überwunden werden“. De Website van de EKD heeft pagina's vol aan dit thema gewijd, de kerk laat van zich horen, ook hier in niet mis te verstane bewoordingen.

Het volgende voorbeeld. De zojuist benoemde vice-president van de Verenigde Staten sprak in een interview over de Ordo Amoris, oftewel de volgorde waarin je wordt geacht zaken lief te hebben. Dat christelijk principe begint volgens hem bij de familie, dan de burens, dan de gemeenschap, ons land en tenslotte de rest van de wereld.

Vandaar natuurlijk het stopzetten van USAID en het ombouwen van de Gaza-strook tot riviera. De paus reageert onmiddellijk per brief. Hij schrijft dat de *Ordo Amoris* gaat over een broederschap die openstaat voor allen, zonder uitzondering. En dat Augustinus zich omdraait in zijn graf bij de uitspraken van deze vice-president, die daarmee een flinke veeg uit de pan krijgt van de baas van de Rooms Katholieke kerk. Overigens zou de *Ordo Amrois* een mooi thema zijn om eens een paar preken aan te wijden.

Het laatste voorbeeld is van de PKN. En dan blijft het oorverdovend stil. Niks, nada, niente. Blijkbaar zit onze 'moederkerk' nog steeds gevangen tussen de verschillende stromingen en durft zich niet uit te spreken tegen alle kwalijke ontwikkelingen in de maatschappij. Het voorbeeld van Onze Lieve Heer, die voortdurend voorhield hoe de samenleving, de schepping eruit zou moeten zien, die zich niet geneerde om de bobo's van zijn tijd de oren te wassen, wordt bij ons niet nageleefd. Zoals ik al eerder heb aangegeven: de kerk is geen actiegroep –laat dat over aan Amnesty, Greenpeace, Stichting Vluchteling, etc. Maar de kerk zou zich op basis van haar grondbeginselen uit moeten spreken over verkeerde ontwikkelingen, zou dé inspiratiebron moeten zijn voor verzet hiertegen, zou het moeten opnemen voor mensen die bang zijn.

Zoals het nu is ontbreekt het in de PKN aan ieder vorm van maatschappelijk engagement, de goede voorbeelden niet te na gesproken natuurlijk (denk aan diaconale activiteiten, Kerk in Actie en dergelijke). Praise en Grace, het is zeer belangrijk, maar statements als van Bisshop Budde, als van Anna-Nicole Heinrich, als van Paus Franciscus, oh, wat mis ik die bij ons.

Dick Spijker

www.deblikvandick.nl

Bisshop Budde spreekt de president toe

Terug naar de Bron 12: Hepp

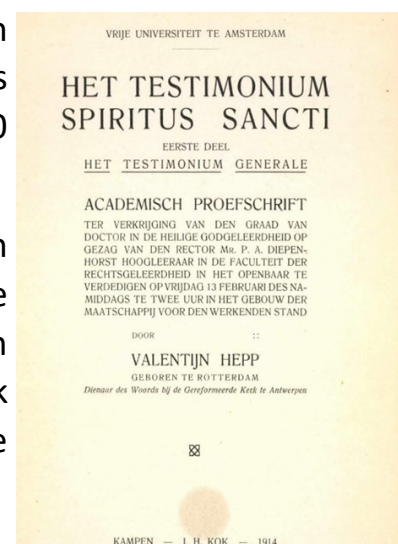
Valentijn Hepp. “Hepp als een tragische, meelijwekkende figuur te schetsen is niet zo moeilijk. Gesloten karakter, geïsoleerde en eenzame man, egocentrisch ook; zijn huwelijk liep op de klippen, al kwam het niet tot een wettelijke scheiding.” Zo luidt het begin van de levensbeschrijving van Valentijn Hepp, op de website Het Geheugen van de VU. Hepp, de vijfde dominee van Gereformeerd Watergraafsmeer, trekt nogal een somber spoor door de geschiedenis. Begaafd zoon van een schipper en kleine koopman in groenten, die min of meer van de armen moest studeren aan de VU, was hij slecht van gezondheid maar briljant van geest.

De tragedie van Hepp, sinds 1922 hoogleraar aan de VU als opvolger van Bavinck, was dat hij niet tussen twee werelden wist te kiezen. Hij had enerzijds voeling met de tijdgeest, maar wilde tegelijkertijd in de oude VU-lijn niets van de gereformeerde dogmatiek onder kritiek stellen. Daarom koos hij tegen Geelkerken, sprak badinerend over Barth en maakte op die manier de jongeren van zich afkerig. Dit leidde op den duur tot een steeds grotere isolatie. Zijn in 1920 zo enthousiast begonnen eindhredacteurschap van de tijdschrift *De Reformatie* raakte hij in 1930 kwijt. Zijn alarmerende brochurereeks uit de tweede helft van de jaren dertig, *Dreigende Deformatie*, droeg bij tot de scheuring in de Gereformeerde Kerken in 1944. Een nieuw door hem opgericht tijdschrift, *Credo*, stierf binnen enkele jaren een stille dood. En tenslotte werd wat zijn levenswerk was geweest, het manuscript van een zeer uitgebreide dogmatiek, bij de Slag om Arnhem in 1944 een prooi der vlammen. Het huwelijk met de in Vlissingen geboren Reijertje Antonia van Dokkum, die in 1946 in Groningen overleed, liep op de klippen, zonder dat er overigens een officiële scheiding werd uitgesproken. In augustus 1950 overleed Hepp naar de berichten gedesillustioneerd in Wolfheze.

Ik persoonlijk heb de Hepp van de *Dreigende Deformatie* als een profeet ervaren die de verkeerde kant op stond te roepen: zeer te waarderen maar een tikje van slag. En een zeer getrouw man in uiterst moeilijke tijden. Maar dit is zoals gezegd een persoonlijk oordeel, dat niet oningekleurd is door de negatieve impact die de scheuring van 1944 op schrijvers familielevens heeft gehad.

Hoe dit alles in een latere levensfase ook werkelijk geweest moge zijn: in 1916 is Valentijn Hepp een zeer welkome predikant in de Watergraafsmeer. Al werkzaam als predikant in Antwerpen sinds zijn afstuderen in 1904, promoveert hij in 1914 op het proefschrift *Het testimonium Spiritus Sancti*, waarin hij probeert het getuigen van de Heilige Geest wetenschappelijk te duiden. Het getuigen van de Heilige Geest moet niet alleen gezien worden als een particuliere genadewerking alleen bestemd voor de gelovigen

gelovigen, aldus Hepp, maar ook als een getuigen die wel degelijk tot alle mensen uitgaat. Er is dan ook sprake van tweeërlei getuigenis van de Heilige Geest, het ene behoorlijk tot het natuurlijk werk van de Geest, het andere tot het zaligmakend werk. Duidelijk terug te horen in het proefschrift is het onderscheid tussen algemene en bijzondere genade zoals destijds gemunt door Abraham Kuijper. Voor wie belangstelling voor deze materie heeft: het proefschrift van Hepp is op het internet te vinden. Alhoewel het de bedoeling was dat er een tweede deel van het *Testimonium Spiritus Sancti* zou komen, is dat nooit verschenen.

Dat Hepp het predikantschap van Gereformeerd Watergraafsmeer aanvaardde, eind juli 1916, moet het een enorme opluchting voor de kerkenraad zijn geweest dat na maar liefst vier afwijzingen door geselecteerde kandidaten, een predikant bereid was om de gemeente te komen dienen. En Hepp was niet de eerste de beste. De aandacht van het land was op hem gevestigd, na het verschijnen van het proefschrift waar hij in Antwerpen in de avonden had zitten schrijven. En niet alleen de aandacht van het land. Ook van Batavia werd hij in 1916 geroepen. Maar Hepp koos voor de Watergraafsmeer. Op 24 september 1916 preekt Hepp zijn afscheid in Klundert (foto van het nog altijd bestaande gebouw hiernaast is van G. Lanting) met de tekst 1 Petrus 10-11. Een woord van afscheid wordt gesproken door ouderling De Visser en ds. Nomes van het nabijgelegen Fijnaart namens de Classis. Van de inhoud van dit woord zijn wij helaas niet op de hoogte. Op zondagmorgen 8 oktober 1916 wordt Valentijn Hepp gepresenteerd aan de Watergraafsmeer en bevestigd. De kerk is meer dan vol en de kerkgangers zijn verheugd dat Watergraafsmeer, na

een half jaar vacant te zijn geweest, weer een dominee heeft. Hepp wordt bevestigd door zijn voorganger, dominee Douma, die inmiddels al enige tijd in Den Haag werkzaam is. Wat betreft de preek van Hepp zelf in de avonddienst nemen wij het volgende over uit De Amsterdammer van 9 oktober 1916.

Intrede Dr. V. Hepp

Gisterenavond heeft dr. V. Hepp, overgekomen uit Klundert, zijn intrede gedaan bij de Geref. Kerk te Watergraafsmeer. Des morgens was de nieuwe herder en leeraar in zijn ambtskring bevestigd door ds. J. Douma van 's Gravenhage, met een predikatie over Corinthe 1:21. [21. Want nademaal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken, die geloven, Red.]. Achtereenvolgens ontwikkelde ds. Douma de drie volgende punten: Wie worden zalig; waardoor worden zij zalig; waarom worden zij zoo zalig. Nadat dr. Hepp op de vragen van het formulier bevestigend had geantwoord, zong de gemeente hem toe Psalm 134:3. [Dat 's HEEREN zegen op u daal'; Zijn gunst uit Sion u bestraal'; Hij schiep 't heelal, Zijn naam ter eer; Looft dan, looft aller heren HEER. Red.]

Des avonds verbond Dr. Hepp zich aan zijn gemeente met een predikatie over 1 Joh. 2:18-21 [18 Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, zo zijn ook nu vele antichristen geworden; waaruit wij kennen, dat het de laatste ure is. 19 Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn; maar dit is geschied, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn. 20 Doch gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen. 21 Ik heb u niet geschreven, omdat gij de waarheid niet weet, maar omdat gij die weet, en omdat geen leugen uit de waarheid is., Red.].

"De God uwer vaderen heeft mij tot u gezonden". Deze woorden van Mozes, aldus Dr. Hepp, geven uiting aan mijn geloof waarmee ik in deze ure voor u optreed. Slechts kort heb ik mijn vorige gemeente gediend. Zij was zeer leeraarlievend en vele banden bonden mij. Doch gij riept mij, en uwe stem bleef mij nabij.

Zal ik berekend zijn voor de zware taak, die mij hier wacht? Doch wat zijt gij onrustig, mijn ziel? Bouw op in zwakheid, want zwakheid is kracht. In deze stonde nu laat mij het woord van Johannes niet los, hetwelk u daareven werd voorgelezen. Ik meen, nu ik in een zoo veel-bewogen tijd tot u kom, dat mijn prediking moet gericht zijn op de aankondiging van de laatste ure. Ik vestig uw aandacht op de ernstige verschijnselen, en de separatie of scheiding, waarmee deze prediking heeft te rekenen, en op de alle prediking opheffende onderstelling, waarvan de prediking der laatste ure heeft uit te gaan.

Na de ernstige predikatie, welk met groote aandacht, door de talrijk aanwezigen werd aangehoord, volgende de gebruikelijke toespraken. Dr. Hepp bedankte ds. Douma voor zijn bevestiging waarna Ds. de Gaay Fortmann en eenige anderen het woord voerden. Tenslotte zong de gemeente den nieuwen leeraar toe "De Heer" zal u steeds gade slaan".

De preek waarmee Hepp - die zich op de top van zijn intellectueel kunnen bevindt - zijn predikantschap in de Watergraafsmeer begint, slaat inhoudelijk in als een bom. Hij beschouwt de op dat moment woedende wereldoorlog als diepe crisis in Europa's cultuur.

De Antichrist woedt, maar de gelovige op zijn beurt is veilig. Apocalyptische ondertonen zijn te horen, zoals ook in de lezing 'Stad met Paarden Poorten', waarmee Hepp dat jaar Gereformeerd Nederland bereist en waar rechts een fragment uit is opgenomen. Politiek denken is Hepp echter vreemd. Juist de dogmatiek heeft sterk zijn voorkeur, zoals ook in zijn latere carrière aan de VU zal blijken. Een keuze uit Hepps preken, waaronder die in de Watergraafsmeer, zal later worden verzameld in zijn prekenbundel *In heilig sieraad*, die in 1918 verschijnt. In 1919 verschijnt de monografie *De Antichrist*. Hepp levert in deze periode ook alom gewaardeerde bijdragen aan het *Gereformeerd Theologisch Tijdschrift* dat sinds 1912 verschijnt.

De nieuwe, 36-jarige dominee gaat eind september 1916 met zijn die jaar oudere vrouw Reijertje en in Antwerpen geboren kinderen - Johannes (1906), Gerard (1908) en Valentijn (1910) - in de pastorie bij de kerk op de Paul Krugerstraat (tegenwoordig Zacharias Jansestraat) 55 wonen. Wij vermoeden dat dit het aan de kerk gebouwde ruime herenhuis is dat op onderstaande foto uit 1915 te zien is. Uiteraard heeft de dominee ook een dienstbode. In eerste instantie is dat de uit Klundert overgekomen 21-jarige Johanna Dingena van der Lip, die het echter kort uithoudt in de Watergraafsmeer en binnen een maand weer terug in Klundert is. Zij is daar echter niet uit het zicht, en na enige kortstondige andere dienstverbanden keert Johanna Dingena in 1920 weer terug naar het domineesgezin in de Watergraafsmeer, dat ze eerder in Klundert al diende. Johanna zal uiteindelijk lange tijd dienen en in juni 1950 nog naar Wolfheze verhuizen, waar ze Hepp vermoedelijk bijstaat in zijn laatste maanden.

In een volgende aflevering van ***Terug naar de Bron*** zullen we meer horen over de activiteiten die ds. Hepp in zijn Watergraafmeerse periode ontplooit, en hoe de gemeente zich ontwikkelt.

Wordt vervolgd.

Rogier Schravendeel

***Geen offer is te klein voor God als
het uit liefde wordt gebracht
Elk offer hoe klein of groot wordt dán
door Hem juist waardevol geacht***

Wij denken aan al onze zieken gemeenteleden

Als je gezond bent heb je **1000 wensen**, als je ziek bent heb je maar **1 WENS**

Kees Zwart, John Claassen, Elly Bakker, Elly Boers,

En die niet bij naam genoemd willen worden

**Kind van God
Je hebt Christus teveel gekost
dat Hij jou zou vergeten.**

Jes.49:15

Wat een troost dat God ons draagt
Steeds maar weer, dag aan dag
In vreugde en ook in tegenslag
Hij is het die ons altijd schraagt.

Wij mogen weten: God is ons heil
Hij draagt ons door alles heen
Met Hem zijn wij nooit alleen
Zijn liefde voor ons is zonder peil.

God leidt ons met vaste schreden
Daar mogen wij altijd op vertrouwen
Op Zijn woord kunnen we bouwen
Hij is met ons in alle omstandigheden.

God, u bent de bron van alle leven
U hebt hemel en aarde voortgebracht
En aan al uw schepselen gedacht
Dank voor alles wat u hebt gegeven.

Fedde Nicolai